

N:o 22.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 Febr. 1873, kl. 11 f. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, om eftergift af Henrik Nilsson i Ullarp och Johannes Nilsson i Lynga ådömd ersättning för kronans förlust å arrende af indragna bostället Kärreberg N:o 3 i Alfshögs socken och Faurås härad af Hallands län; Gifven Stockholms Slott den 30 Januari 1873.

Genom Kammar-kollegii kontrakt den 19 November 1860 utarrenderades indragna förste landtmätarebostället $\frac{2}{3}$ mantal N:o 3 Kärreberg, i Alfshögs socken och Faurås härad af Hallands län, på 30 år från midfastan år 1821 till Bengt Peter Nilsson mot årligt arrende af 300 kubikfot afradsgild spanmål, hälften råg och hälften korn, som borde efter stadgadt medelpris med penningar lösas, och med vilkor, bland andra, att arrendatorn, om någon af de löftesmän, hvilka han för kontraktets fullgörande ställt, upphörde att vara vederhäftig, skulle, inom 3 månader efter föreläggande af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, anskaffa ny vederhäftig borgen, och att arrendatorn, om han i ett eller annat afseende bruste i kontraktets uppfyllande, komme att anses hafva detsamma förverkat och gjort sig skyldig ej allenast att nästa flyttningstid derefter bostället afträda, utan ock att ersätta den skada, hvilken deraf för kronan kunde uppkomma.

Sedan enligt Kammar-kollegii resolution den 6 Mars 1865 Anders Nilsson fått öfvertaga arrenderätten till bostället, men han, i följd af underlåtenhet att ställa sig till efterrättelse Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes honom meddelade föreskrift att i stället för Johannes Nilsson i Lynga, hvilken jemte Henrik Nilsson i Ullarp iklädt sig borgen för arrendevilkorens uppfyllande, men ansetts icke vidare vara vederhäftig,

anskaffa annan löftesman, blifvit af Faurås häradsrätt genom utslag den 26 April 1867 från arrendet skiljd, så hafva Anders Nilsson och hans bemälda löftesmän instämts till häradsrätten med yrkande om deras förpligtande att ersätta kronan dels skilnaden emellan det arrende, som under år 1867 för bostället erhållits, och det Anders Nilsson för samma år bort betala jemte ränta derå, och dels den förlust, som under återstående arrendetiden kunde för kronan uppkomma genom Anders Nilssons skiljande från arrendet;

och har häradsrätten i utslag den 31 Augusti 1868, jemte det Anders Nilsson förpligtats att betala Kongl. Maj:t och kronan dels genast 275 R:dr 50 öre, utgörande det belopp, hvarmed det för år 1867 erhållna arrendet för bostället understege hvad Anders Nilsson för samma år bort betala jemte sex procent ränta derå från den 3 Februari 1868 tills betalning skedde, dels ock, under återstående 23 arrendeår å den dag arrendet borde gäldas, det belopp, hvarmed, efter vederbörligen skedd uträkning, det af Anders Nilsson utfästa arrende öfverstege det som Kongl. Maj:t och kronan af länsmannen S. O. Bengtson för år 1868 och af Nils Andersson i Dahl för öfriga 22 år egde uppbära, jemte enahanda ränta derå från de dagar arrendebeloppen borde erläggas, tillika beträffande löftesmännen Johannes Nilsson och Henrik Nilsson, sig utlätit, att, emedan de, en för begge och begge för en såsom för egen skuld, ingått borgen ej mindre därför, att årliga arrendeafgiften blefve på föreskrifvet sätt samt å behörig tid och ställe erlagd, än ock därför, att öfriga i arrendekontraktet stadgade vilkor blefve noggrant fullgjorda och efterledda under 5 år från och med midfastan 1865, samt de således voro pligtiga att godtgöra kronan dess förlust i omförmälda hänseende för hvartdera af de tre åren från midfastan 1867 till samma tid 1870, men deras borgensansvarighet icke kunde sträckas derhän, att de kunde anses skyldiga att för återstående arrendeåren anskaffa ny löftesman, så ålades dem, en för begge och begge för en, dels att till kronan gälda ofvanberörda brist i 1867 års arrende med 275 R:dr 50 öre jemte 6 procent ränta derå från den 3 Februari 1868 tills betalning skedde, dels ock att för hvartdera af åren 1868 och 1869 på de dagar, då arrendet enligt kontraktet bort betalas, utgifva det belopp, med hvilket det af Anders Nilsson utfästa arrende öfverstege det, som kronan af länsmannen S. O. Bengtson för år 1868 och af Nils Andersson i Dahl för år 1869 hade att uppbära.

Uti detta utslag har Advokatfiskalsembetet vid Göta Hofrätt hos nämnda Hofrätt sökt ändring beträffande löftesmännens skyldighet att jemväl för tiden efter 1869 ersätta kronans förlust genom minskningen

i boställets arrende; och har med anledning häraf Hofrätten genom dom den 28 Januari 1870 yttrat, att, emedan Anders Nilsson, sedan Kongl. Maj:ts Befallningshafvande den 17 Augusti 1866 förelagt honom att ny löftesman i stället för Johannes Nilsson anskaffa, underlätit att ställa sig berörda föreläggande till efterrättelse och sålunda brustit i fullgörande af ofvan anmärkta kontrakt den 19 November 1860 före utgången af de 5 år, under hvilka löftesmännen, begge för en och en för begge, ingått borgen såsom för egen skuld för så väl arrendeafgiftens erläggande som ock alla öfriga i kontraktet stadgade vilkors uppfyllande; ty och som vid sådant förhållande denna borgen måste medföra skyldighet för löftesmännen att, efter det Anders Nilsson blifvit genom laga kraftvunnet utslag från arrendet af bostället skiljd, ersätta jemväl den förlust, kronan härigenom kunde komma att efter midfastan år 1870 till arrendetidens slut tillskyndas, helst löftesmännen, enligt Kongl. brefvet den 25 Juni 1811 och Kammar-kollegii kungörelse den 14 Augusti samma år egt att framför andra bostället för återstående arrendetiden tillträda med enahanda vilkor som de, hvarunder Anders Nilsson detsamma innehaft, men den ersättning, som till godtgörande af sagda förlust borde utgå, icke kunde på förhand till beloppet bestämmas; alltså funne Hofrätten lagligt att, med ändring af motvädjade utslaget, förpligta löftesmännen att, hvilkendera gälda förmådde, årligen godtgöra kronan den förlust, Anders Nilssons skiljande från arrendet af bostället kunde komma att för tiden från och med midfastan 1870 till midfastan 1891 medföra; varande denna dom gillad genom Kongl. Maj:ts den 12 December 1870 meddelade dom.

Med anledning häraf hafva bemälda Henrik Nilsson och Johannes Nilsson hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, det Kongl. Maj:t ville uti nådig proposition till Riksdagen söka utverka eftergift af den dem, såsom löftesmän för Anders Nilsson, genom nyssberörda nådiga dom ådömda skyldighet att ersätta kronans förlust å arrendet för ifrågavarande boställe under tiden från midfastan år 1870 till samma tid år 1891; och hafva sökanderne, till stöd för denna anhållan, anført: att, då de iklädde sig nämnda borgen, detta skedde under förutsättning att borgensansvaret inskränkte sig till de fem år, för hvilka borgen var ingången, samt att sökanderne, efter fullgörandet af hvad för samma tid åläge dem, derefter skulle vara från allt ansvar fria; att de, i enlighet härmed, för tiden från midfastan år 1867 till samma tid år 1870, med 890 R:dr 55 öre ersatt kronan all dess förlust, som för samma tid uppkommit genom Anders Nilssons skiljande från omförmälda arrende, samt att, då skilnaden emellan Anders Nilssons och de honom efterträdande arrendatorernes arrendeafgift för berörda lägenhet utgjorde icke mindre än 82 kubikfot spanmål, hälften

råg och hälften korn, att lösas efter medelmarkegång, sökanderne, hvilka enligt bifogade bevis ingalunda befunne sig i goda ekonomiska omständigheter, skulle genom åliggandet att under 21 års återstående arrendetid erlägga detta skilnadsbelopp bringas till tiggarsstafven.

Kongl. Maj:t har, efter inhemtande af sin Befallningshafvandes i Hallands län och Kammar-kollegii underdåniga utlåtanden, detta ärende till pröfning förehaft och, jemte det Kongl. Maj:t dervid funnit godt att, rörande ett af bemälde Kollegium väckt förslag om förändring af hittills brukliga formulär för löftesskrifter vid kronoarrenden, infordra underdånigt yttrande från Arméförvaltningen, vill Kongl. Maj:t härmed, enligt Sin förenämnda Befallningshafvandes och Kammar-kollegii hemställan, i nåder föreslå Riksdagen att för sin del bevilja eftergift af den sökanderne, på sätt ofvan berördt är, ådömda ersättningsskyldighet, såvidt den afser tid efter förloppet af de fem år, för hvilka deras borgen varit ingången.

Handlingarne i detta mål skola tillhandahållas det Utskott, till hvilket frågan varder af Riksdagen öfverlemnad, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

C. Fr. Wærn.

Utdrag af Protokollet öfver Finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 30 Januari 1873.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-Statsministern *Adlercreutz*.
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*.
samt Statsråden: *Bredberg*,
Berg,
Friherre Leijonhufvud.
Wærn,
Wennerberg,
Bergström,
Weidenhielm och
Friherre Alströmer.

Departementschefen uppläste härefter till justering följande, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts på Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande fattade beslut, uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga Propositioner till Riksdagen, nemligen:

1:o enligt beslut den 6 December 1872.

c) om eftergift af Henrik Nilsson i Ullarp och Johannes Nilsson i Lynga å dömd ersättning för kronans förlust å arrende af indragna bostället Kärreberg N:o 3 i Alfshögs socken och Faurås härad af Hallands län;

Hans Maj:t Konungen tacktes, enligt Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådana de finnas detta protokoll bilagda, och befallde, att, i öfverensstämmelse dermed, nådiga Propositioner skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:
Mildhog Lundgren.